

Nr 198.

Av herr **Lindhagen**, om *ensittarlagens utvidgning och rätt att förvärva tomt för bostadsbygge även innan huset uppförts.*

Den jordlösa befolkningen på landet har för sin bosättning i stor utsträckning nödgats arrendera tomter, för att kunna bygga sig ett eget boningshus. Äventyret för ett sådant hem vid arrendetidens slut föranledde en lagstiftning av år 1918, som med flera förbättringar under årens lopp nu heter lagen den 18 juni 1925 om rätt i vissa fall för nyttjanderättshavare att inlösa under nyttjanderätt upplåtet område (Ensittarlagen).

En invändning mot lagen var, att den komme att minska tillgång på arrendering av tomtmark. För att avlägsna detta äventyr stadgades i lagen, att husägares rätt att inlösa marken förutsätter, att huset fanns uppfört den 1 januari 1919.

Detta innebar å andra sidan enahanda ett äventyr som förut för bostadssökande att efter nämnda datum inlåta sig på ett sådant byggnadsföretag.

Nöden har emellertid ingen lag. Man måste även efter nämnda datum bygga på annans mark i brist på annan möjlighet. Nu ingå sådana husägare på ofri grund till länsstyrelserna och begära förordnande för lantmätare att verkställa avlösning av tomten. Länsstyrelserna avslå naturligtvis en sådan ansökan, med en erinran vad lagen stadgar för tiden efter den 1 januari 1919.

Man kan hanka sig fram med att nu framflytta de fem år, som lagen ansett vara en rimlig tidsskillnad för sin giltighet. Rätta utvägen är emellertid att skapa trygghet för all framtid omedelbart från bebyggandet. Statsmakten bör genomföra rätt i varje fall för den, som i lojalt ändamål vill bygga ett hus, att kunna få förvärva tomten, innan han bygger huset, och icke först någon tid, sedan tomten blivit bebyggd. Detta innefattar också en tillbörlig länge efterlyst »socialisering» även av jorden. Denna angelägenhet uppmärksammades ock av jordkommis-sionen, som framlade förslag därom. Detta förslag har sedan flera gånger upptagits i riksdagen. Här föreligger således en lucka och ett förhinder för en omtanke, som ansetts böra genom ensittarlagen tillgodoses.

Det hemställles,

att riksdagen ville hos regeringen begära förslag vid denna riksdag, med hänsyn till folkets nödläge till lagstiftning, varigenom:

- 1) tidsbestämningen den 1 januari 1919 i § 1 av ensittarlagen framflyttas till den 1 januari 1928 och
- 2) ensittarlagen kompletteras genom skälig rätt att få genom tvångsavlösning förvärva tomt för bostadsändamål, även innan byggnaden blivit uppförd på marken.

Stockholm den 21 januari 1933.

Carl Lindhagen.